

hlapci moji ob nedeljah popoldne lenobo pasli, za denar igrali, ali se celó v krčmo zmuznili. Brez posebnega namena si nedavno naročim „Ljudsko knjižnico“ ter jo dam jednemu hlapcev svojih. Da bi videli to izpremembo! Zdaj so se že tri nedelje hlapci vse popoldne na solnci grelí, „Ljudsko knjižnico“ čítali, zvečer pa ugibali o mladem Ladisu in o Zlatovaščanih. Nobenemu ni prišla na misel igra ali pijača. Probatum est! —

Živino ozdravništvo ali nauko o spoznanji in ozdravljanji vnanjih in notranjih boleznij. Spisal dr. Simon Strupi. Drugi pomnoženi natis; natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani, 1885, v 8. 506 str. Knjiga, katero je že pred več leti spisal znani, zdaj že pokojni dr. Strupi, bivši živinski zdravnik v Ljubljani in pozneje profesor v Pragi, obseza splošna vodila, kako je spoznavati in ozdravljati notranje in vnanje raznovrstne živinske bolezni; pripoveduje, kakšna so jim zdravila; govori o navadnih boleznih domače perotnine in domačih ptičev ter uči, kako je zvrševati razne operacije. Namen knjigi je ta, živino obvarovati vsakovrstnih nevarnostij in boleznij ter živinorejce denarne škode pri živinoreji; pisana je tako, da jo s pridom bere vsak slovenski gospodar. — Knjigo kazi jako starikast in nepravilen jezik. —

Ljubljanski knjigar Janez Giontini je slovensko narodno slovstvo pomnožil spet s štirimi knjižicami, namenjenimi preprostim ljudem. Prva knjiga je „Pavliha,“ druga „Lažnjivi Kljukec.“ Kdo ju ne pozna? „Nemški Pavliha v slovenski obleki“ je doslé res nosil še prav gorenjski kmetski kožuh, in pisal je še z bohoričico; zdaj mu je Giontini umeril obleko novejšega kroja in naučil ga je pisati gajico; toda jezik se mu sem in tja še vedno zapleta. V govorici se nam razodevâ, da je rojenjá Nemeč, dasi nosi „slovensko obleko.“ — „Lažnjivi Kljukec“ ima nekoliko bolje namazan jezik in ne zna se nič več, da se je naselil pri nas iz nemške domovine svoje. Knjižica stoji vsaka po 20 kr. — Tretja knjižica je: „Narodne pripovedke za mladino.“ Spisal Dominicus. I. zvezek. Cena 25 kr. Obseza devetnajst kratkih pripovedek ter stoji 25 kr. — Četrta knjižica ima to vsebino: I. „Cerkvica na skali ali zveza s hudim.“ Pravljičica. Za slovenski narod prosto predelal F. S. — II. „Plačilo sveta ali žalostna usoda umetelnika.“ Slovenskemu ljudstvu zapisal S. S. Brdski. Cena 12 kr. Vse štiri knjige odlikujejo močan papir, razločne črke in nizka cena; prve tri vrhu tega še naslovní listi s podobami v barvanem tisku. Marljivemu založniku želimo veliko kupcev.

Jurčičevi zbrani spisi so se zadnje čase začeli nekoliko bolje razprodajati, tako da je, mislimo, zagotovljeno izdavanje ostalih zvezkov. Vendar bi bilo želeti, da bi se oglašalo več naročnikov. Doslé so se na prvih pet zvezkov naročili samó ti gg.: Križnik Gašpar v Motniku; Kronvogel Josip v Celji; Cotelj Ivan, škofov kaplan v Poreči; Krolikowski A., knjigar v Tarnopolu; Majar Gašpar, kaplan v Senožečah; Skuhala Ivan, ravnatelj duh. semenišča v Mariboru; Praprotnik Fr., nadučitelj pri D. M. v Puščavi; Kocjančič Josip v Vipolzah; Škerjanec Janez, duhovnik v Harijah; delavsko bralno društvo v Idriji; Gomilšek Josip, uradnik južne železnice v Vidmu; Sadnik Julij v Št. Pavlu pri Celji; dr. Turner Pavel v Pešti; Peterman Jos., župnik v Dobrlivesi; Kante M., učitelj v Sežani; Dimnik Ana v Trbovljah; Ferčnik L., dekan v Žabnici; okrajna učiteljska knjižnica v Krškem; Roglič Jakob, c. k. kancelist v Vel. Laščah; okrajna učiteljska knjižnica v Kranji; Musič Janko, c. kr. davkarski pristav v Črnomlji; dr. Svetina Ivan, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; bralno društvo v Dol. Logatci; Globočnik Viktor, c. kr. notar v Zatičini; Turnšek Anton v Nazaretu; Lavrenčič M. v Hrenovicah; Tramšek Marko v Hočah;

dr. Ambrožič Fr. v Ljubljani; dr. Mravljak Anton v Ljutomeru; Murnik Ivan, ces. svetovalec v Ljubljani; Lenarčič Jos. na Vrhniki; dr. Jenko L. v Ljubljani; Apih Jos., profesor v Novem Jičinu. —

Na prve tri zvezke so se naročili: Žirovnik Josip, učitelj v Cirknici; Cvek Valentin, učitelj v Sežani; Mehle Ivan v Ljubljani; Vončina Fr. v Idriji; Žvab Lovro v Trstu; Ferluga Štefan, učitelj na Opkinah; Godnič Jos., kaplan v Solkanu; Strelec Ivan pri Sv. Marku; Knez Anton v Šiški; Heric Martin v Mariboru; Wratschko Oskar v Trstu; Zotman Drag v Sisku; Kronvogel Jos. v Celji; Rudolf Fr. v Metliki; Maselj Fr., c. kr. lajtnant v Dun. Novem Mestu; Mažgon Anton, administrator v Trstu; Žunkovič M., c. kr. kadet v Mostaru; Skolaris Anton v Vipolzah; Brumen Anton, c. kr. sod. adjunkt v Postojini; Lipold Jos. v Mozirji; Rudež Karl, graščak v Gracarjevem Turnu; Korman Fr., župnik v Možici; Valentič Jos. v Lazaretu; Wetušek Jos. v Lehnu; Zelenik Jos. na Dunaji; Potočin Vinko, posestnik na Zidanem Mostu; Murovec Ivan, kaplan v Koboridu; Primožič Janez v Idriji; Irgl J. v Ungvaru; Koželj M., kaplan v Košani; „Triglav“ v Gradci; Erjavec Fr., c. kr. prof. v Gorici; Ciglar V. v Ksaveriji; Gaberšek Fr., učitelj v Ratečah; Vencajz Ivan, c. kr. okr. sodnik v Krškem. —

Na dalje so naročili: g. Inglič Jakob, c. kr. šolski ravnatelj v Idriji 9 knjig; g. Vencajz Ivan, c. kr. okr. sodnik v Krškem 15 knjig; gg. bogoslovci v Ljubljani 27 knjig; Jereb Gregor, c. kr. brzojavni uradnik v Trstu 30 knjig; Hauptmann S., učiteljski pripravnik v Mariboru 10 knjig; Leban Ign., gimnazijalec v Gorici 10 knjig; učiteljski pripravniki v Ljubljani 44 knjig; Zupančič Ivan, dijak v Kopru 38 knjig; tretješolci gimn. v Ljubljani 8 knjig; četrtošolci v Ljubljani 8 knjig, gojenci „Alojzijevišča“ in osmošolci v Ljubljani 84 knjig; Blaž Jos., osmošolec v Celji 58 knjig, Slavik Ed., gimn. v Trstu 12 knjig; šestošolci v Ljubljani 32 knjig; Strancar Albert, osmošolec v Novem Mestu 30 knjig; g. Skalja v Ljubljani 18 knjig.

Naročnina za prve tri zvezke nevezane znaša 2 gld. 40 kr., za lepo vezane pa 4 gld. — Prvih 5 zvezkov stoji nevezanih 3 gld. 50 kr., ukusno vezanih pa 6 gld. — Dijaki dobivajo Jurčičeve zbrane spise nevezane po 60 kr., vezane po 1 gld. izvod. Naročnino prejema g. dr. Jos. Starè v Ljubljani. Knjigo prodajata tudi knjigarja J. Giontini in Kleinmayer et Bamberg v Ljubljani.

Zlasti je želeti, da bi po večjih krajih, n. pr. v Kranji, Škofji Loki, Postojini, Kamniku, Cerknici, Celji, Mariboru, Ptuji i. dr. kakšen delaven rodoljub nabral kaj naročnikov ter naročnino poslal g. dr. J. Starétu v Ljubljano. Ali morebiti bi bilo še bolje, da bi ljubeznive dame naše, katerim je pokojni Jurčič spisal toliko lepih povestij, že iz same hvaležnosti do pisatelja storile kaj za to, da bi se njegovi spisi vspešneje prodajali. Marsikdo še ni naročen na Jurčičeve spise, ker se mu ne ljubi pisati pónje; a naročil bi se, da mu kdo drug prekrbi knjigo. Vrh tega je pa pri takem razprodajanji knjig tudi odbor na dobičku, ker mu ni treba plačevati knjigarjem izdatnega rabata.

Četrta zvezka, ki bode obsezal štiri lepe povesti, izide sredi meseca aprila.

Viktor Smolè †, netják Preširnovega prijatelja Andreja Smoléta in poslednji moški te imovite ljubljanske rodovine, umrl je po kratki bolezni 10. marcija t. l. v 42. letu svoje dobe. Temeljito omikan, darežljiv, vesel, zgovoren in ljubezniv, kakor pokojni strije njegov, bil je Viktor Smolè priljubljen vsakemu, kdor je občeval z njim. Največje veselje mu je bila velika njegova privatna knjižnica in zbirka dragocenih starinskih stvari. Obe zbirki in vse ostalo premoženje svoje — okoli 130.000 gld. — volil je deželnemu muzeju „Rudolphinum“ v Ljubljani.

Literarna zapuščina Krilanova. Pokojni J. Pagliaruzzi — Krilan je ostavil šest zvezkov pripovedek, epičnih in liričnih poezij, katere, zbrane v jedno knjigo, še to leto uredi in na svetlo dá Pagliaruzzijev sorodnik, prečestiti gospod deželni šolski nadzornik Anton Klodič vitez Sabladoski. Zbrane poezije Krilanove bodo pokojnemu pevca pač najlepši spomenik.

Josip Petkovšek. Nova moč med našimi, slikarstva se učečimi rojaki je g. Josip Petkovšek, doma z Vrda pri Vrhniki. Izobraževal se je, prišedši od vojakov, nekaj časa na beneški akademiji, pozneje pa se je preselil v Monakovo in je slikal v specialni šoli prof. Seitz'a. Pred letom je prišel v Pariz in si ustanovil tam svoj atelier, poleg tega pa obiskaval slikarske šole pri profesorjih Boulangerju in Cabanelu. Dolgotrajna očesna bolezen pa je prisila našega rojaka, da je ostavil Pariz in se vrnil zopet v Monakovo, kjer biva sedaj že par mesecev. Kakor smo se prepričali, ima gosp. Josip Petkovšek jako lep talent za kolorit in dela njegova kažejo posebno razvit čut za tako zvani „genre“. Vsled tega se peča tudi najrajši s prizori iz domačega življenja in ravno sedaj ima v delu večjo podobo, ki predstavlja zanimiv dogodek v slovenski kmetski koči. — Mlademu rojaku v Monakovem želimo mnogo vspeha!

J. Š.

Društvo slovenskih pisateljev se z novega snuje v Ljubljani. Znano je, da se je tako društvo osnovalo že leta 1872. v Ljubljani; a ker je bilo osnovano na tesnosrčnem stališči jedne politične stranke, živelo je kratko dobo in potem umrlo brez vse slave. Upajmo, da se sedanji snovatelji, po izkušnji poučeni, ognejo tistih napák, ki društvu leta 1872 niso dale niti delovati, niti živeti. Društvu slovenskih pisateljev bode namen, z raznovrstnimi sredstvi pospeševati slovensko literarno delavnost in podpirati slovenske pisatelje z denarno pomočjo. Pravi ud društva more biti samó slovenski pisatelj, kateri je pisal ali piše za tisk v slovenščini, naj stanuje, kjer koli. Pravi udje plačujejo po 3 gld., podporni po 6 gld. na leto; ustanovniki po 50 gld. jedenkrat za vselej ali v petih letnih obrokih. Takoj po veliki noči skliče g. dr. Jos. Vošnjak v Ljubljano osnovalni zbor. Opozarjamo pisatelje in sploh razumnike slovenske, da mnogoštevilno pristopajo in vsak po svojih močeh podpirajo to prekoristno društvo. Veliko imamo mladih nadarjenih pisateljev, potrebnih gmotne pomoči, a tudi nekoliko onemoglih starejših zaslužnih pisateljev, katerim skrb za vsakdanji kruh jemlje čas in veselje do literarnega posla. Obojim pomagati z združenimi močmi, bilo bi plemenito, bilo bi domoljubno delo; zatorej: Bog daj srečo!

Za „Narodno Šolo“. Literarno-zabavni klub v Ljubljani je na korist tega društva, ki z učnimi pripomočki podpira slovenske šole, priredil troje javnih predavanj. Dne 19. marcija je g. dr. Bleiweis vitez Trsteniški govoril o bolezni uma, dne 22. marcija g. prof. Andrej Senekovič ob električni razsvetljavi in dne 25. marcija g. dr. Janko Babnik o slovanski ženi. Prvo in tretje predavanje je bilo v dvorani narodne čitalnice, drugo v prirodoslovni dvorani ljubljanske realke. Imena odličnih gospodov predavateljev, zanimivi predmetje, o katerih so govorili, in lepí namen, za katerega se je skladala vstopnina, privabili so k tem predavanjem toliko gospóde in deloma tako odlične, kolikor je o jednacih prilikah še nismo videli zbrane v Ljubljani. Zategadelj je bil pa novéni vspéh jako lep; nabralo se je za „Narodno Šolo“ okoli 230 gld.!

Razne novice. Videmski dnevnik „Il Cittadino Italiano“. Giornale religioso-politico-scientifico-commerciale prinaša od svoje 47. št. dalje prevod dr. Tavčarjeve povesti „Vita vitae meae“. — G. advokat K. Podrecca je dal na svetlo brošuro